

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 308/2020-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 23. júna 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho, zo sudkyne Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Petra Molnára predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Jánom Foltánom, SNP 708, Galanta, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Galanta sp. zn. 5 C 251/2013 z 20. decembra 2017, rozsudkom Krajského súdu v Trnave sp. zn. 23 Co 125/2018 z 29. mája 2019 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8 Cdo 304/2019 z 31. marca 2020 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. mája 2020 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Galanta (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 5 C 251/2013 z 20. decembra 2017 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“), rozsudkom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 23 Co 125/2018 z 29. mája 2019 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 8 Cdo 304/2019 z 31. marca 2020 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu“).

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ bol v procesnom postavení žalovaného v konaní vedenom okresným súdom o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy a zmluvy o zriadení vecného bremena. Napadnutým rozsudkom okresný súd rozhodol, že kúpna zmluva a zmluva o zriadení vecného bremena sú neplatné. V konaní žalobca tvrdil, že bol sťažovateľom uvedený do omylu, následkom čoho malo byť prevedenie vlastníckeho práva k domu a zriadenie vecného bremena doživotného užívania.

Proti rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie z dôvodu, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam [§ 365 ods. 1 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“)]. Krajský súd napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že rozsudok okresného súdu potvrdil.

Sťažovateľ proti rozsudku krajského súdu podal dovolanie a dovolací dôvod vyvodil z § 420 písm. f) CSP. Najvyšší súd napadnutým uznesením dovolanie sťažovateľa odmietol.

3. Sťažovateľ podanie ústavnej sťažnosti odôvodnil tým, že „... *Okresný súd ako aj Krajský súd predmetnými rozhodnutiami porušil práva sťažovateľa, keďže neposkytli dostatočné odôvodnenie svojich rozhodnutí, náležite sa nevyjadril so spornými skutkovými zisteniami a adekvátne sa nevyjadrili k dôležitým námietkam sťažovateľa uvádzaných počas priebehu konania na prvej inštancii, ako aj na súde druhej inštancie v samotnom dovolaní.*“.

4. Vo vzťahu k rozsudku krajského súdu sťažovateľ uviedol, že „... sa náležite nevysporiadal s tvrdením žalovaného, že všetky relevantné a súdom dopytované listinné dôkazy boli riadne a včas predložené. Súd druhej inštancie ďalej nebral do úvahy, že z obsahu kúpnej zmluvy je zrejmé, že predmetná zmluva má všetky potrebné atribúty resp. náležitosti, ktoré sú z právneho hľadiska potrebné pre jej následnú platnosť.“.

5. Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd o jeho ústavnej sťažnosti rozhodol nálezom: „I. Základné práva [REDAKOVANÉ] zaručené čl. 46 odsek 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 odsek 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Galanta zo dňa 20.12.2017 sp. zn.: 5C/251/2013, Krajského súdu v Trnave zo dňa 29.05.2019 sp.zn.:23Co/125/2018, Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 31.03.2020 sp. zn.: 8Cdo/304/2019, porušené boli.

II. Rozsudok Okresného súdu Galanta, sp. zn.: 5C/251/2013 zo dňa 20.12.2017, Rozsudok Krajského súdu v Trnave, sp. zn.: 23Co/125/2018 zo dňa 29.05.2019, Uznesenie Najvyššieho súdu Bratislava, sp. zn.: 8Cdo/304/2019 zo dňa 31.03.2020 zrušuje a vracia vec na nové konanie a rozhodnutie.“

II.

Relevantná právna úprava

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej aj „zákon o ústavnom súde“).

8. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

9. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

10. Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou konštatuje, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť (II. ÚS 27/07).

11. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

12. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

III.

Ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu a samotné posúdenie vecí ústavným súdom

13. Jedinou námietkou sťažovateľa, ktorou odôvodňuje tvrdenie o porušení základného práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy) a práva na spravodlivý proces (čl. 6 ods. 1 dohovoru) je, že podľa jeho názoru všeobecné súdy nedostatočne odôvodnili svoje rozhodnutia, neberúc ohľad na sťažovateľove argumenty.

III.1 K namietanému porušeniu práv rozsudkom okresného súdu

14. Časť ústavnej sťažnosti smerujúcej proti napadnutému rozsudku okresného súdu je potrebné odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde.

15. Ústavný súd nemá právomoc preskúmať napadnutý rozsudok okresného súdu, keďže tento už meritórne preskúmal na základe odvolania krajský súd. Právomoc poskytnúť ochranu právam sťažovateľa podľa ústavy a dohovoru mal krajský súd v rámci odvolacieho konania proti rozsudku okresného súdu. Sťažovateľ proti rozsudku okresného súdu podal odvolanie ako riadny opravný prostriedok, a tým je zároveň v uvedenom rozsahu vylúčená právomoc ústavného súdu.

III.2 K namietanému porušeniu práv rozsudkom krajského súdu

16. V rámci predbežného prerokovania tejto časti ústavnej sťažnosti ústavný súd so zreteľom na sťažovateľom uplatnenú argumentáciu konštatuje, že ústavná sťažnosť je v tejto časti zjavne neopodstatnená a je potrebné ju odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti možno hovoriť vtedy, ak namietaným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci nemohlo vôbec dôjsť

k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (porov. napr. I. ÚS 105/06, II. ÚS 66/2011, III. ÚS 155/09.)

17. Na úvod ústavný súd poznamenáva, že ústavná sťažnosť sťažovateľa napriek právnomu zastúpeniu v konaní pred ústavným súdom má laický, nezrozumiteľný a z odborného hľadiska neprínosný charakter.

Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ opakovane vznáša námietky, pre ktoré považuje rozhodnutia všeobecných súdov za nesprávne. Aj vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu v ústavnej sťažnosti predniesol iba časť argumentov, ktorými sa bránil v odvolacom konaní. Ide o námietky spočívajúce v nedostatočnom vysporiadaní sa krajského súdu s argumentmi sťažovateľa.

18. Ústavný súd je v súlade so svojou všeobecnou právomocou vyjadrenou v čl. 124 ústavy súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Táto právomoc spolu s právomocou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy mu umožňuje preskúmať aj napadnuté rozhodnutia všeobecných súdov, avšak iba z hľadiska, či sú alebo nie sú v súlade s ústavno-procesnými zásadami upravenými v ústave. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu iba vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 117/05, I. ÚS 580/2015).

19. Napriek odôvodneniu ústavnej sťažnosti v záujme zachovania právnej istoty ústavný súd pristúpil k prieskumu rozsudku krajského súdu. Ústavný súd však nepovažuje za účelné s ohľadom na rozsah napadnutého rozsudku citovať časti odôvodnenia rozsudku krajského súdu. Krajský súd preskúmal napadnutý rozsudok okresného súdu, ktorým boli

kúpna zmluva a zmluva o zriadení vecného bremena určené za neplatné s ohľadom na rozsah a dôvody podaného odvolania. Krajský súd predovšetkým zdôraznil rozsiahle dokazovanie vykonané okresným súdom, poukázal na právne závery vyvedené z vykonaných dôkazov, ako aj vzťahy medzi jednotlivými stranami konania a tiež na kriminálnu minulosť svedka, ktorý spolupracoval so sťažovateľom pri uvedení žalobcu do omylu.

20. *Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom napadnutých rozhodnutí okresného súdu a krajského súdu (krajský súd konštatoval, že sa s odôvodnením okresného súdu stotožňuje, § 387 CSP, pozn.) konštatuje, že krajský súd sa riadne vysporiadal s námietkami, na základe ktorých sťažovateľ podal odvolanie, a že krajský súd ako súd odvolací, ako aj okresný súd konali v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia podstatné pre posúdenie veci interpretovali a aplikovali, ich úvahy a z nich vyvedené závery vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne, právne akceptovateľné a ústavne konformné.*

Záveru krajského súdu sú v napadnutom rozsudku zdôvodnené riadne a presvedčivo, napadnutý rozsudok nevykazuje znaky zjavnej neodôvodnenosti ani arbitrárnosti. Ústavný súd vzhľadom na všetky okolnosti prejednávanej veci s poukazom na rozsudok okresného súdu a na opakovanie námietok sťažovateľa nepovažuje postup ani rozsudok krajského súdu za taký zásah do práv sťažovateľa, ktorý by bol z ústavného hľadiska neospravedliteľný a neudržateľný.

III.3 K namietanému porušeniu práv uznesením najvyššieho súdu

21. Ústavný súd konštatuje, že túto časť ústavnej sťažnosti je potrebné odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku zákonom ustanovených náležitostí.

22. Z hľadiska predbežného prerokovania tejto časti ústavnej sťažnosti je podstatná najmä požiadavka plynúca z § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde, a to požiadavka relevantnej ústavnoprávnej argumentácie (konkrétne skutkové a právne dôvody)

namietaného porušenia práv, ako aj § 45 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého je ústavný súd viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania, ak § 89 tohto zákona neustanovuje inak.

Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje vo viazanosti petitom, teda tou časťou ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa domáha, čím zároveň vymedzí rozsah predmetu konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na to môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej ústavnej sťažnosti. Ústavný súd osobitne zdôrazňuje, že viazosť ústavného súdu návrhom na začatie konania osobitne platí v prípadoch, v ktorých sú osoby požadujúce ochranu svojich základných práv a slobôd zastúpené zvoleným advokátom.

23. Ústavný súd dáva do pozornosti, že sťažovateľ v petite ústavnej sťažnosti požaduje vyslovenie porušenia práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu, avšak v ústavnej sťažnosti absentuje právne relevantná argumentácia obsahujúca tvrdenia o porušení sťažovateľových práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu. Sťažovateľ svoju argumentáciu v ústavnej sťažnosti upriamil výhradne proti rozsudku krajského súdu (ktorý ústavný súd preskúmal), resp. proti rozsudku okresného súdu.

24. *V súvislosti so sťažovateľom deklarovaným prejavom nespokojnosti s napadnutými rozhodnutiami všeobecných súdov ústavný súd konštatuje, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Podstatou je, aby postup konajúceho súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a nearbitrárne. V opačnom prípade nemá ústavný súd dôvod zasahovať do postupu a rozhodnutí súdov, a tak vyslovovať porušenia základných práv (I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05, II. ÚS 465/2017).*

25. Ústavný súd už len pre úplnosť dodáva, že jeho pozornosti neušla ani skutočnosť, že právny zástupca sťažovateľa v texte ústavnej sťažnosti (doručenej ústavnému súdu 26. mája 2020) opakovane poukazuje na znenie už neplatného a neúčinného zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov. Ústavný súd v tejto súvislosti dáva do pozornosti právnenému zástupcovi sťažovateľa, že od 1. marca 2019 sa konanie pred ústavným súdom spravuje novou právnou úpravou – zákonom č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z.

26. Keďže ústavný súd vzhľadom na uvedené nezistil žiadnu možnosť porušenia sťažovateľom označených práv, ústavnú sťažnosť z dôvodov podľa § 56 ods. 2 písm. a), c) a g) zákona o ústavnom súde odmieta.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. júna 2020

Luboš Szigeti
predseda senátu